

Инструментариум

за преснарядяване на боеприпаси

част II

➤ От качеството на готовите боеприпаси зависи в крайна сметка и прецизността на попаденията. Но за масовия стрелец повечето от детайлите при изработването на патрона, са „Терра инкогнита“. Единствено опитният релоудър би могъл да осъществи предварителен контрол върху тези детайли.

■ текст и снимки – Димитър Петрофф, Тексас, САЩ

От правилното поставяне на куршума в гилзата зависят главно две неща – безопасността на стрелящия и прецизността на стрелбата. Ако куршумът е поставен твърде плитко, т.е. общата дължина на боеприпаса (C.O.L.) е по-голяма от допустимото, създават се предпоставки за повишаване на налягането при изстрела и за механични повреди по оръжието. Обикновено те водят и до физически травми у стрелеца. Обратно – ако куршумът е поставен твърде дълбоко, т.е. общата дължина на боеприпаса (C.O.L.) е по-малка от необходимата, то при изстрела куршумът „скача“ в нарезите на цевта. Накъде ще сочи върхът му при този своеобразен „скок“, не би могло да се каже. Това, от своя страна, означава сътресения при преминаването му през цевта, излитане през дулния срез с връх в произволна посока, недостатъчна стабилизация в полета и разсейване на попаденията. Освен всичко друго куршумът трябва да е абсолютно концентричен спрямо централната осова линия на гилзата. Само така (и ако са изпълнени всички останали условия за това) би се осигурило концентричното му врязване в цевта – по нейната ос-канална линия. Ето защо правилното влагане на куршума в гилзата е от изключително значение. За целта се използват специални поставящи матрици. Всяка фирма-производител на оборудване за релоудинг предлага в своето портфолио такива матрици. Най-общо те могат да се разделят на две групи – с ръчна настройка на дълбочината на влагане на куршума, и с микрометрична настройка.

☛ Поставяне на куршума с матрици „RCBS“

Поставяне на куршума с поставящата матрица „RCBS“ в бутилковидни карабинни гилзи и в пистолетни гилзи (без кримпване)

Повечето карабинни и пистолетни куршуми, предназначени за бутилковидни гилзи, нямат канелюри или прорези за кримпване. Въпреки това куршумите стоят здраво в гилзите, без да са кримпнати. Това се дължи на малкия допустим толеранс между диаметъра на куршума и вътрешния диаметър на гърлото на гилзата. Точният диаметър се получава, когато след формоването на гърлото главата на капсул-избиващата игла премине обратно нагоре през него. Тя притежава нужния диаметър, който се предава на гърлото от вътрешната му страна и то вече може достатъчно здраво и центрирано да задържи вложения куршум. За целта поставящата матрица трябва да бъде правилно инсталирана на пресата.

Инсталиране на поставящата матрица се извършва по следния начин:

На фиксатора на гилзата се поставя предварително формована гилза и стволът на пресата се издига в максимално горно положение. След това поставящата матрица се завива в гнездото на пресата, докато се усети леко опиране в гърлото на гилзата. Стволът на пресата се спуска надолу. Матрицата се развива един пълен оборот обратно нагоре и се фиксира с фиксиращия винт. Това осигурява нужния луфт между дъното на матрицата и фиксатора на гилзата.

Върху гърлото на гилзата се поставя куршум. След това стволът на пресата, заедно с гилзата и куршума, бавно се издига нагоре към матрицата. Поставящото стъбло на матрицата обхваща куршума и го натиска в гилзата на определена дълбочина. След това се измерва общата дължина на боеприпаса. Ако куршумът не е поставен на нужната дълбочина, стволът на поставящата матрица се донастройва чрез завъртане и се фиксира със застопоряващия винт, разположен на върха на матрицата.

Забележка: При поставянето на куршума

☛ Инерционен чук на RCBS за делабориране на боеприпаси. С негова помощ може спокойно да се разглоби всякакъв патрон без опасност от детонация. Всякакви корекции в дълбочината на влагане на куршума могат да се осъществят с помощта на този инструмент.

в гърлото на гилзата е необходимо той да бъде центриран максимално. Това се постига чрез наместването му и леко завъртане на гилзата, още преди тя да се постави на пресата. При съприкосновението на куршума с поставящото стъбло на матрицата се препоръчва първоначален лек тласък на лоста на пресата. Това осигурява плавен и лек подход на куршума в началото на гърлото на гилзата. Ако поставянето на куршума се извърши с по-силен тласък на лоста на пресата, може да се стигне до децентрирането му. При снаряждане на куршуми с плоско дъно може да се изкриви и ръбът на гърлото на гилзата.

Поставяне на куршума с поставящата матрица „RCBS“ в бутилковидни карабинни гилзи и в пистолетни гилзи (с кримпване)

Поставящата матрица на RCBS притежава възможност за кримпване на куршумите. Това се постига от вътрешния профил на матрицата – в горния си край тя е леко стеснена. При навлизането на ръба на гърлото в тази зона профилът се свива леко навътре и обхваща куршума в зоната на канелюрите. Чрез навиване надолу или развиване нагоре на матрицата се осигурява нужната степен на кримпване.

Матрицата трябва да се инсталира за тази процедура по следния начин:

На фиксатора на гилзата се поставя формована, капсулована и заредена с барут гилза. Стволът на пресата се издига нагоре до максимално положение. Пос-

тавящата матрица се навива в гнездото на пресата, докато опре в гърлото на гилзата. След това матрицата се развива обратно нагоре на един пълен оборот и се фиксира със застопоряващия винт. Това ще осигури необходимия луфт между дъното на матрицата и фиксатора на гилзата. След това стволът на пресата се сваля надолу и в гилзата се поставя куршум. Следва бавно издигане на ствола на пресата и вкарване на боеприпаса в поставящата матрица. Куршумът влиза в гилзата. Следва проверяване за общата дължина на боеприпаса. Ако тя не съответства на изискуемата дължина (куршумът не е влязъл в гилзата на необходимата дълбочина), настройва се стъбло на матрицата, поставящо куршума.

Следващата операция е настройка на поставящата матрица за кримпване на куршума. Докато некримпнатият боеприпас е още в поставящата матрица, стволът за поставяне на куршума се развива няколко пълни оборота нагоре. Матрицата се навива надолу, докато докосне гърлото на гилзата. Стволът на пресата се смъква надолу заедно с патрона и поставящата матрица се донавива надолу на 1/8 оборот. След това патронът се връща обратно в поставящата матрица. Кримпващите рамене на матрицата ще свият ръба на гърлото на гилзата към канелюрата на куршума.

Проверява се кримпването. Ако е необходимо още по-здраво кримпване, поставящата матрица се донавива с още 1/8 оборот надолу.

→ Измерване на концентричността на вложения в гилзата куршум. При прецизния релоудинг не би трябвало да има никакво отклонение. Това зависи както от техниката на поставяне на куршума, така и от качеството на влагащите матрици. Ако са изпълнени всички изисквания, куршумът е абсолютно концентричен спрямо централната ос на гилзата, а следователно – и спрямо ос-каналната линия на цевта. Това ще му осигури плавно движение по каналите ѝ.

← Преди да се вложи куршумът, необходимо е да се измери дължината на free-bore. С този измервателен инструмент, произведен от RCBS, операцията не е трудна.

Когато кримпването се установи на необходимата позиция, матрицата се фиксира със застопоряващия винт.

Възможно е поставянето на куршума и кримпването му да се извършат с една-единствена операция. За да се получи това, зареден патрон се поставя на фиксатора на пресата и стволът се издига в максимално горно положение. Поставящото куршума стъбло се навива надолу, докато спре и се фиксира със застопоряващата гайка. В това положение матрицата е настроена да вложи куршума на определената дълбочина и в същото време да го кримпне. Куршумът се поставя по начина, описан по-горе, а кримпването се осъществява в момента, когато той е вложен на нужната дълбочина. Ако гилзите са предварително струговани до еднаква дължина, то кримпването им ще бъде еднакво. Трябва да е сигурно, че куршумът не е свръхстегнат.

Поставяне на куршума с поставяща матрица „RCBS“ в правостенни карабинни гилзи и в правостенни пистолетни гилзи (без кримпване)

Повечето карабинни и пистолетни куршуми за правостенни гилзи имат канелюри или бразди за кримпване. Такива куршуми могат да бъдат кримпвани в гилзите. Обаче при няколко калибра куршумите не би трябвало да се кримпват. Настоящите инструкции важат за използване на куршуми без необходимост от кримпване.

Матрицата се настройва по следния начин:

На фиксатора на гилзата се поставя формована, капсулована и заредена с барут гилза. Стволът на пресата се издига нагоре до максимално положение. Поставящата матрица се навива в гнездото на пресата, докато опре в гърлото на гилзата. След това матрицата се развива обратно нагоре на един пълен оборот и се фиксира със застопоряващия винт. Това ще осигури необходимия луфт между дъното на матрицата и фиксатора на гилзата. След това стволът на пресата се сваля надолу и в гилзата се поставя куршум. Следва бавно издигане на ствола на пресата и вкарване

на боеприпаса в поставящата матрица. Куршумът влиза в гилзата. Следва проверяване за общата дължина на боеприпаса. Ако тя не съответства на изискуемата дължина (куршумът не е влязъл в гилзата на необходимата дълбочина), поставящото куршума стъбло на матрицата се настройва. Когато се постигне необходимата дълбочина на влагане на куршума, поставящото стъбло се фиксира с винта в горния край на матрицата.

Поставяне на куршума с поставяща матрица „RCBS“ в правостенни карабинни гилзи и в правостенни пистолетни гилзи (с ролково кримпване)

Преди извършването на тази операция гилзите трябва да са струговани до абсолютно еднаква дължина една спрямо друга. Това ще осигури еднакво кримпване. Матрицата притежава фабрична възможност за кримпване на куршума, без да е необходима допълнителна приставка към поставящото куршума стъбло. За целта тя трябва да се навие надолу, или да се развие нагоре, за да се осигури необходимата степен на кримпване.

За инсталиране на матрицата се спазва следната процедура:

На ствола на пресата се поставя фиксаторът на гилзата. В него се слага капсулована и заредена с барут гилза. Стволът се издига максимално нагоре. След това матрицата се развива обратно нагоре на един пълен оборот и се фиксира със застопоряващия винт. Така се осигурява необходимия луфт между дъното на матрицата и фиксатора на гилзата. След това стволът на пресата се сваля надолу и в гилзата се поставя куршум. Следва бавно издигане на ствола на пресата и вкарване

рващия винт. Така се осигурява необходимия луфт между дъното на матрицата и фиксатора на гилзата. След това стволът на пресата се сваля надолу и в гилзата се поставя куршум. Следва бавно издигане на ствола на пресата и вкарване на боеприпаса в поставящата матрица. Куршумът влиза в гилзата. Следва проверяване за общата дължина на боеприпаса. Ако тя не съответства на изискуемата дължина (куршумът не е влязъл в гилзата на необходимата дълбочина), поставящото стъбло на матрицата се настройва. След това матрицата се настройва за кримпване. Докато некримпнатият боеприпас е още в поставящата матрица, стъблото за поставяне на куршума се развива няколко пълни оборота нагоре. Матрицата се навива надолу, докато докосне гърлото на гилзата. Стволът на пресата се смъква надолу заедно с патрона и поставящата матрица се донавива надолу на 1/8 оборот. След това патронът се връща обратно в поставящата матрица, която вече кримпва куршума. Проверява се кримпването. Ако е необходимо още по-здраво кримпване, поставящата матрица се донавива с още 1/8 оборот надолу.

Ако кримпването е повече от необходимо, може да се стигне до издуване на гърлото около куршума, което ще се отрази зле на зареждането на патрона в патронника на оръжието.

Когато кримпването се установи на необходимата позиция, матрицата се фиксира със застопоряващия винт. Зареден патрон се вкарва в поставящата матрица, след което поставящото куршума стъбло се навива надолу, докато опре в куршума. После стъблото се фиксира с гайката, разположена на върха на матрицата. При настройката на поставящата матрица по този начин поставянето и кримпването на куршума се извършват с една операция – с едно вдигане на ствола на пресата нагоре.

Поставяне на куршума и кримпване с RCBS „Taper Crimp“ матрица

Куршумите, които се използват в полуавтоматичните оръжия, са обикновено заос-

→ Измерване на общата дължина на готов боеприпас – от върха на куршума до дъното на гилзата.

трено кримпнати, поради главната дължина при гърлото на гилзата и заради нормалното функциониране на оръжието.

Забележка: Матриците на RCBS за заострено кримпване на куршума са обозначени с „ТС“.

Куршумът може да бъде поставен и кримпнат по следния начин. Преди да се пристъпи към кримпването, гилзите трябва да бъдат струговани до абсолютно еднаква дължина една спрямо друга. Поставящата матрица на RCBS притежава възможност за кримпване на куршумите. Матрицата трябва да се навие надолу, или да се развие нагоре, за да се осигури необходимата сила на кримпване.

За инсталиране на матрицата се спазва следната процедура:

На ствола на пресата се поставя фиксаторът на гилзата. В него се слага капсулована и заредена с барут гилза. Стволът се издига максимално нагоре. Поставящата „ТС“ матрица се навива в гнездото на пресата, докато опре в гърлото на гилзата. След това матрицата се развива обратно нагоре на един пълен оборот и се фиксира със застопоряващия винт. Това ще осигури необходимия луфт между дъното на матрицата и фиксатора на гилзата. След това стволът на пресата се сваля надолу и в гилзата се поставя куршум. Следва бавно издигане на ствола на пресата и вкарване на боеприпаса в поставящата матрица. Куршумът влиза в гилзата. Следва проверяване за общата дължина на боеприпаса. Ако тя не съответства на изискуемата дължина (куршумът не е влязъл в гилзата на необходимата дълбочина), поставящото куршума стъбло на матрицата се настройва. След това матрицата се настройва за кримпване. Докато некримпнатият боеприпас е още в поставящата матрица, стъблото за поставяне на куршума се развива няколко пълни оборота нагоре. Матрицата се навива надолу, докато докосне гърлото на гилзата. Стволът на пресата се смъква надолу заедно с патрона и поставящата матрица и се донавива надолу на 1/8 оборот. След това патронът се връща обратно в поставящата матрица, която вече кримпва куршума. Проверява се кримпването. Ако е необходимо още по-здраво кримпване, поставящата матрица се донавива с още 1/8 оборот надолу. Когато кримпването се установи на необходимата позиция, матрицата се фиксира със застопоряващия винт. Зареден патрон се вкарва в поставящата матрица, след което поставящото куршума стъбло се навива надолу, докато опре в куршума. После стъблото се фиксира с гайката, разположена на върха на матрицата. При настройката на поставящата матрица по този начин поставянето и кримпването на куршума се извършват с една операция – с едно вдигане на ствола на пресата нагоре.

→ За всеки калибър има стандартно определена дълбочина на влагане на различните куршуми. Настройването на влагащата матрица се извършва според тази дълбочина. Когато е необходима по-голяма прецизност, дълбочината на влагане на куршума се определя според дължината на свободната от нарязи част на цевта.

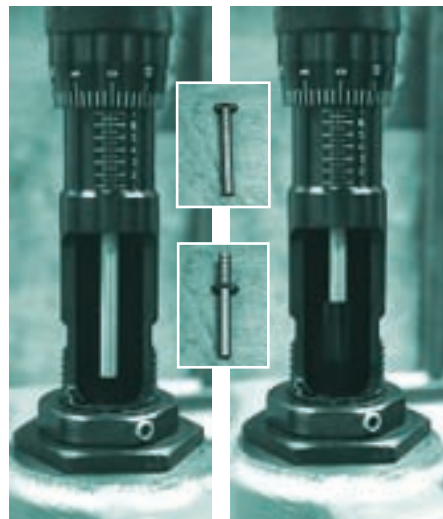

→ Куршуми с канелюри за кримпнг – кримпването се използва само при куршуми, които имат канелюри за кримпване. Ако се кримпне куршум, за който това не е предвидено, налягането при изстрела може да се увеличи над гопустимото.

Влагане на куршума с поставяща матрица RCBS Gold Medal

Поставящата матрица на RCBS Gold Medal притежава гилзов плъзгач със стопер за куршума, подвижно поставящо стъбло и настройващ микрометричен винт в горната си част. Настройката на микрометъра е през 0,001". Тази матрица не осигурява възможност за кримпване. За да се настрои поставящата матрица, микрометърът се завърта обратно на часовниковата стрелка близо до крайно положение. Матрицата се поставя на пресата и

↑ Детайли от RCBS Gold Medal влагаща матрица.

се завива надолу така, че почти да докосне фиксатора на гилзата. По-дълги гилзи изискват навиване на матрицата на по-голяма височина на пресата. Прозорецът на матрицата се позиционира отпред и се затяга застопоряващият винт. Куршумът се поставя с основата напред в прозореца под поставящото стъбло и процесът на влагане на куршума завършва. Винтът на микрометъра се настройва за нужната дълбочина на влагане. Избраната настройка се записва в дневника за преснаряждане, за да може микрометърът лесно да се настрои следващия път, когато се преснаряда същия боеприпас. Калибрите .22 Hornet и .221 Rem. Fire Ball изискват при поставяне на куршума да се използва удължен фиксатор на гилзата. Ако куршумът не може да влезе в поставящото стъбло, отстранява се втулката, което позволява достъп до поставящото стъбло на инструмента. След това поставящото стъбло може да се извади през горната част. В единия край на втулката са изрязани няколко напречни прореза, на които е захванат фиксиращ клипс. Преместването на клипса на нужния прорез може да осигури подходяща дължина на поставящото стъбло. Ако втулката е в най-долната си позиция и въпреки това куршумът не може да се постави на нужната дълбочина, фиксиращият клипс се поставя на най-високия прорез, което удължава поставящото стъбло.